

Remissvar över Säkerhetspolisens hemställan om skärpta krav på underlag vid säkerhetsprövning (Ju2022/01969)

Bakgrund

Säkerhetspolisen har i sin hemställan Ju2022/01969 föreslagit skärpta krav på säkerhetsprövning i säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) och i Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2022:1).

Tietoevry har granskat hemställan mot bakgrund av de säkerhetsskyddade uppdrag vi har som enskild aktör och den påverkan som den ger oss.

Tietoevry's uppdrag

Tietoevry är ett privatägt it-bolag med säkerhetsskyddade uppdrag inom de flesta av Sveriges sektorer. Tietoevry har haft säkerhetsskyddade uppdrag sedan 2000-talet och har stor erfarenhet av säkerhetsprövningar och de utmaningar som en svensk enskild aktör med säkerhetsskydds krav ställs inför.

Sammanfattning

Som enskild aktör saknar vi vägledning och stöd i hur vi ska göra de bedömningar som krävs för att uppfylla de krav som beskrivs i hemställan.

Synpunkter

Skillnad mellan myndigheter och privata bolag

Som enskild aktör har vi inte samma tillgång till information som en myndighet har utan är beroende av att verksamhetsutövaren (våra kunder) delger oss denna information. Det finns idag begränsningar i hur informationen de har fått via myndighetssamverkan eller från Säkerhetspolisen vilket medför att verksamhetsutövaren i många fall gör bedömningen att de inte kan delge oss den som enskild aktör. Det innebär att vi som enskild aktör kan godkänna personer på felaktiga grunder då vi inte har den fulla bilden.

I hemställan står det att *"Säkerhetspolisen gör bedömningen att de brister och svårigheter som uppmärksammas hos myndigheterna förekommer även hos privata verksamhetsutövare"* och likställer de utmaningar som en enskild aktör har med en myndighets, vilket vi inte håller med om, då lagstiftningen träffar myndigheter och enskilda aktörer olika. Dessutom har den enskilda aktören inte tillgång till samma informationsutbyte.

Vårt förslag är att det ska förtydligas hur informationsspridningen ska ske så att vi som enskild aktör har tillgång till information för att göra en korrekt bedömning av en prövad. Vi föreslår även att det görs en utredning med fokus på de enskilda aktörernas utmaningar för att säkerställa att dessa tas i beaktande.

Utländskt medborgarskap

Idag har vi som privat bolag endast tillgång till informationen som finns i Skatteverkets folkbokföringsregister¹. Denna informationskälla innehåller endast svenskt medborgarskap även om den prövade har flera. Därmed kan vi inte kontrollera den information som den säkerhetsprövade uppger om det finns fler medborgarskap. Erfarenheten är att om exempelvis en person kommit till Sverige som liten så finns det stor osäkerhet om andra medborgarskap finns då de inte har minne av detta. Annan erfarenhet är att en prövad kan anse att det inte finns anledning att uppge ett medborgarskap eller uppsagt medborgarskap då det inte är något de vill förknippas med. Därmed finns det en risk för att korrekt grund för beslut inte finns.

Vårt förslag är att Skatteverket visar alla medborgarskap som en person har eller har haft och att det finns en skyldighet att rapportera informationen till Skatteverket.

Underlag för säkerhetsbedömning

I hemställan står det att *"verksamhetsutövare snarare godkänner den kontrollerade på ett otillräckligt bakgrundsunderlag än underkänner med hänvisning till ett otillräckligt underlag."* och att *"Säkerhetspolisen genomfört ett omfattande informationsarbete riktat till säkerhets- och HR-funktioner vid svenska myndigheter som bedöms vara av särskilt intresse för främmande makt."* Här har Säkerhetspolisen helt missat de enskilda aktörer som är leverantörer till dessa och i många fall tillhandahåller eller stöttar de säkerhetsklassade funktionerna som myndigheterna har. Som enskild aktör får vi idag inget stöd eller information som ger tyngd i våra bedömningar vilket gör att det finns risk för en felaktig bedömning.

Vårt förslag är att enskilda aktörer med säkerhetsskyddsavtal inkluderas i arbetet så att förståelse och korrekt uppdaterad information ligger till grund för säkerhetsbedömningen.

Bedömningsgrund

Hemställan pekar på att *"god kunskap om hur hotet från främmande makt ser ut"* är viktigt för att kunna göra ett underbyggt beslut och i förslag till ändring i PMFS 2022:1 6 kap. 4§ står det *"särskild vikt läggs vid det säkerhetshot mot Sverige som landet ifråga utgör"*. Som enskild aktör är vi hänvisade till Säkerhetspolisens årsbok som den officiella informationskällan. Information om vår omvärld och hur Sverige värderar hotbilden kan snabbt ändras vilket gör att Säkerhetspolisens årsbok inte är en bra källa. De informationsutbyten som finns inom myndighetsvärden är idag inte tillgänglig för oss som enskild aktör vilket gör det mycket svårt att skapa en bra bedömningsgrund.

Vårt förslag är att det åläggs tillsynsmyndigheterna och Säkerhetspolisen att skapa en informationsplats för de med säkerhetsskyddad verksamhet.

Begrepps- och tolkningsförvirring

Tilläggen i lagstiftningen innehåller en hel del begrepp som behöver definieras för att kunna vara ett stöd i bedömningen och minimera tolkningar. Begrepp som *"annan anknytning"* (5 kap. 2§ och 6 kap. 4§), *andra brister"* (5 kap. 2§) måste definieras för att vara ett användbart underlag för gränsdragning. Lika så att informationen ska *"bedömas som tillförlitliga"* (5 kap. 2§) måste definieras.

Stöd

Som enskild aktör finns det idag begränsat stöd i säkerhetsskyddsbedömningar vilket gör att förändringar som dessa ställer högre krav på stöd från tillsynsmyndigheterna och Säkerhetspolisen för att korrekta bedömningar ska ske. När de återkommande bedömningarna görs efter en lagändring finns det stor risk att en person med godkänd säkerhetsprövning kommer att få avslag. Förslaget gör att den enskilda verksamhetsutövaren kommer ha mycket svårt att göra avslag utan stöttning för att inte hamna i kollision med andra lagstiftningar.

Vårt förslag är att det åläggs tillsynsmyndigheterna och Säkerhetspolisen att skapa en utpekad kontaktväg för att ge enskilda aktörer stöd i dessa frågor.

Solna den 13 december 2022

Daniel Zajd
Säkerhetsskyddschef

Mattias Önnerdal
Stf. säkerhetsskyddschef

Sändlista

Regeringskansliet avsett för Justitiedepartementet (ju.remissvar@regeringskansliet.se)

Kopia till ju.L4@regeringskansliet.se

¹ Ref. Skatteverket: <https://www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/attvarafolkbokford/medborgarskap.4.3810a01c150939e893f1714f.html>